

Archief slavenforten teruggevonden

Tussen 1525 tot 1867 werden miljoenen slaven vanuit West-Afrika verscheept naar de Amerika's. Een Nederlands archief over deze handel kwam onlangs boven water.

In de Ghanese kustplaats Elmina staat tot op de dag van vandaag het kasteel van Elmina, het oude hoofdkwartier van de West-Indische Compagnie. De Nederlanders hadden Elmina in 1637 veroverd op de Portugezen. Behalve het fort namen zij ook de slavenhandel over en in totaal werden er door Nederlandse handelaren zo'n zeshonderd-duizend Afrikanen verscheept. In 1814 verbood de Nederlandse overheid deze trans-Atlantische mensenhandel (al zou de slavernij in Suriname en de Antillen nog tot 1863 blijven bestaan).

Zoals overal in de Nederlandse koloniën, werd ook in Elmina een nauwkeurig archief bijgehouden. In 1803 werd een deel naar Nederland verscheept, maar daar zou het nooit aankomen.

De drie schepen die de stukken vervoerden werden alle gekaapt door de Engelsen, en de buit werd onderdeel van de 'Prize Papers', zoals de verzameling van alle door Engeland gekaapte scheepspapieren wordt genoemd. Zo belandden de archiefstukken van het slavenfort in Elmina in *The National Archives* in Kew (Londen). Daar werden ze

onlangs teruggevonden door Erik van der Doe, archivaris bij Metamorfoze, het nationaal programma voor het behoud van het papieren erfgoed, dat is ondergebracht in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.

Het Elmina-archief wordt nu gedigitaliseerd en online ontsloten. "Deze nieuwe stukken gaan over de eindfase van de Nederlandse trans-Atlantische slavenhandel," aldus Van der Doe. "Met het materiaal dat we al hadden kunnen we nu deze hele periode overzien. Het is een belangrijke aanvulling op onze kennis." – *Servaas Neijens*

PRIZE PAPERS

De Engelse admiraliteit bewaarde alle door kapers buitgemaakte 'Prize Papers' zorgvuldig. In totaal zijn er zo'n 4000 dozen documenten, waarvan 1000 uit Nederland. 700 daarvan zijn nu onderzocht, in 2017 worden 100 dozen gedigitaliseerd. Het recent teruggevonden Elmina-archief telt 13 dozen en omvat registers en brieven.

ERIK VAN DER DOE/METAMORFOZE